ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudkyň JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Marie Žiškové v právní věci žalobkyně: **H. K.**, zastoupené JUDr. Jiřím Davidíkem, advokátem se sídlem V Jezírkách 1545/16, Praha 4, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o žalobě proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 5. 5. 2003, č. j. OAM-2071/AŘ-2002, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 10. 2004, č. j. 8 Az 165/2003-26,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ministra vnitra ze dne 5. 5. 2003, č. j. OAM-2071/AŘ-2002 byl zamítnut rozklad žalobkyně proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 7. 2001, č. j. OAM-5986/VL-14-05-2001, kterým žalovaný neudělil žalobkyni azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu). Současně žalovaný rozhodl tak, že se na žalobkyni nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

V žalobě proti rozhodnutí žalovaného žalobkyně citovala obecně řadu ustanovení správního řádu, která správní orgán v řízení porušil, žalovaný nezjistil úplně a přesně skutečný stav věci, důkazy, které si žalovaný opatřil nepostačovaly. V žalobě uvedla rovněž, že se nemá na Ukrajině kam vrátit, v České republice již má přátele, zde chce žít a pracovat.

Městský soud v Praze žalobu zamítl rozsudkem, v jehož odůvodnění uvedl, že v řízení před správním orgánem neshledal vady vytýkané žalobkyní ani jiné vady, pro které by měl napadené rozhodnutí zrušit; v odůvodnění rozsudku se rovněž ztotožnil se žalovaným v posouzení důvodu, pro nějž žalovaný neudělil žalobkyni azyl. Ze správního spisu vyplynulo, že skutečným důvodem odchodu žalobkyně bylo vycestování za prací, neboť na Ukrajině nevidí budoucnost, není tam práce. Tyto skutečnosti uvedla žalobkyně i při pohovoru k důvodům návrhu na zahájení řízení dne 26. 6. 2001, kde doplnila, že Ukrajinu opustila z ekonomických důvodů, přitom ve své vlasti neměla problémy se státními orgány ani soudy. Při návratu na Ukrajinu se žalobkyně obává života v bídě. Jestliže žalovaný ani ministr po provedeném řízení usoudil, že azyl nelze žalobkyni udělit, neboť nesplňuje podmínky pro udělení azylu podle § 12, § 13, § 14 zákona o azylu, a dále neshledal ani překážku vycestování podle § 91 zákona o azylu, městský soud mu dal po přezkoumání napadeného rozhodnutí v rámci žalobních bodů svým rozsudkem za pravdu.

Proti zamítavému rozsudku městského soudu podala žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) včas kasační stížnost, založenou na důvodu uvedeném v § 103 odst. 1 písm. a) a písm. b) s. ř. s., tedy na nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení a vadě řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech. Uvedla, že v důsledku své neznalosti neuplatnila všechny možnosti pro legalizaci svého pobytu na území České republiky, nerozváděla rovněž důvod, že chce být pohromadě s ostatními členy své rodiny, kteří na území České republiky již setrvávají. Začala pracovat, zajistila si bydlení a nadále podporuje finančně i svoji rodinu na Ukrajině, což je vzhledem k situaci na Ukrajině nutné a ostatně to plyne i ze zpráv, jež měl žalovaný k dispozici a z nichž vycházel při vydání napadeného rozhodnutí. Není sice možné důvody žádosti o azyl v průběhu řízení měnit, avšak rozhodujícímu soudu již byla známa nová situace v zemi v době předvolebního boje, politické strany hrozily, že se vypořádají se všemi, kteří zemi opustili. Z těchto důvodů nastala u žalobkyně překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Městskému soudu vytkla, že u ní neshledal překážky vycestování ani důvody pro přiznání humanitárního azylu. Žalobkyně proto navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalobkyně též požádala o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. O této žádosti Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval, neboť rozhodl přímo ve věci samé.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí soudu v mezích důvodů vymezených stížnostními body (§ 109 odst. 3 s. ř. s.) a shledal kasační stížnost nedůvodnou.

Předně je třeba uvést, že azylové řízení je založeno na zásadě koncentrace řízení. Pokud žalobkyně uvedla jako důvod ve své žádosti o udělení azylu pouze snahu pracovat v České republice a vydělat zde peníze, neboť na Ukrajině nevidí svoji budoucnost, tedy pouze důvody ekonomické, aniž by uvedla důvody jiné, nebylo a ani být nemohlo povinností žalovaného vyhledávat případné důvody další. Jestliže se sama stěžovatelka omezila pouze na sdělení zde uvedených důvodů, nemůže poté vytýkat žalovanému, že se její žádostí nezabýval dostatečně pečlivě, jestliže sám nevyhledal důvody nové a pro udělení azylu relevantní.

Žalobkyně v kasační stížnosti uvedla, že dle jejího názoru byly dány důvody k tomu, aby jí byl poskytnut azyl podle § 14 zákona o azylu.

K této otázce namítaného neudělení humanitárního azylu má Nejvyšší správní soud zato, že ani v tomto smyslu nejsou splněny zákonné podmínky pro jeho udělení. Podle § 14 zákona o azylu, jestliže v řízení o udělení azylu nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu. Institut humanitárního azylu tak spočívá v kombinaci neurčitého právního pojmu „případ zvláštního zřetele hodný“ a správního uvážení, které je vlastním rozhodnutím správního orgánu a je vyjádřeno slovy „lze udělit humanitární azyl“. Míra volnosti tohoto rozhodování správního orgánu je pak omezena pouze zákazem libovůle, jenž pro orgány veřejné moci vyplývá obecně z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu. Jak vyplynulo ze správního spisu, žalovaný zkoumal, zda v jejím případě nebyly dány důvody pro udělení humanitárního azylu a dospěl k závěru, že tomu tak není. Udělení azylu je na volné úvaze příslušného správního orgánu a rozhodnutí o něm přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu. Protože žalovaný řádně zjistil a posoudil jak osobní situaci stěžovatelky, tak i stav v zemi jejího původu, a pokud z toho sám nedovodil důvody pro udělení humanitárního azylu, je takové rozhodnutí v jeho pravomoci, zejména když stěžovatelka ve správním řízení ani žádné důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu sama neuváděla. V daném případě nelze vytýkat žalovanému, jestliže konstatoval, že neshledal důvody pro udělení humanitárního azylu, neboť žádný takový důvod zde nebyl nabídnut. Správní uvážení žalovaného spočívající ve volbě rozhodnutí azyl z humanitárního důvodu neudělit, nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, bylo v souladu s pravidly logického usuzování a premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem; nelze tedy hovořit o voluntaristickém přístupu správního orgánu. Nelze vytýkat ničeho ani městskému soudu, který byl vázán rozsahem žaloby (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), její obsah zcela vyčerpal. V těch limitech, kde soudní přezkum neudělení humanitárního azylu proveden být měl, byl soudem proveden řádně a v přiměřeném rozsahu. Nebyla-li pak zjištěna na straně žalovaného libovůle, postupoval soud zcela správně, když ve svém přezkumu do správního uvážení žalovaného o samotné otázce, zda byly v případě stěžovatelky dány důvody hodné zvláštního zřetele, dále nezasahoval a zaměřil tento přezkum pouze na otázky procesní. Úkolem soudu ve správním soudnictví totiž obecně je přezkum pohledem zákonnosti, byť v takzvané plné jurisdikci, a volné uvážení při rozhodování o udělení azylu z humanitárních důvodů podle okolností konkrétní věci je vyhrazeno toliko žalovanému.

Nelze tak než souhlasit s rozsudkem soudu, že žalobkyně neuváděla žádné skutečnosti, které by svědčily o přítomnosti důvodů pro poskytnutí azylu podle § 12 zákona o azylu, či podle § 14 tohoto zákona.

Námitky, týkající se situace na Ukrajině v souvislosti s volbami a bojem politických stran, jakož i tvrzení, že na Ukrajině by po návratu mohla být pronásledována a proto je nutno přehodnotit existenci překážek pro vycestování dle § 91 zákona o azylu, stěžovatelka poprvé uplatnila až v kasační stížnosti, soud k nim proto nemohl již přihlížet (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud souhlasí s městským soudem v tom, že žalovaný provedl dostatečné dokazování ve věci. Správní orgán vycházel v řízení především z žádosti žalobkyně o udělení azylu, doplněné ručně psaným prohlášením o důvodech žádosti, z protokolů o pohovorech provedených v souladu s § 23 zákona o azylu a z informací o politické a ekonomické situaci a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině.

Z žádné z těchto písemností nevyplynulo, že by žalobkyně tvrdila některý z důvodů pro udělení azylu. Ze spisového materiálu bylo rovněž zjištěno, že stěžovatelka nebyla nikterak krácena na svém právu seznámit se s podklady pro rozhodnutí, vyjádřit se k nim a navrhnout jejich doplnění. Podklady pro skutkový závěr učiněný žalovaným, obsažené ve správním spisu jsou pro účely rozhodování o udělení azylu zcela dostačující, skutková podstata ze spisu jednoznačně vyplývá a je konzistentní i s tvrzeními žalobkyně učiněnými v průběhu správního řízení. Své důvody a svůj myšlenkový postup pak žalovaný náležitě popsal v řádně odůvodněném rozhodnutí. Lze jen podotknout, že ani v kasační stížnosti stěžovatelka konkrétněji nespecifikovala, které žalovaným opatřené důkazy byly neúplné, popřípadě v čem byl skutkový stav zjištěn nepřesně či neúplně, ani v čem shledává logický rozpor mezi rozhodnutím a podkladem pro ně. Není tak zřejmé, v čem spatřovala zanedbání procesních povinností ze strany žalovaného.

Nejvyšší správní soud tedy shledal kasační námitky nedůvodnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí kasační soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení nevznikly.

O vrácení zaplaceného soudního poplatku je příslušný rozhodnout Městský soud v Praze, neboť příslušnost v této věci je dána podle § 3 odst. 4 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, tak, že ve věcech poplatků za řízení o kasační stížnosti rozhoduje krajský soud.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. srpna 2005

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu